

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagstiftning om omorganisering av centralförvaltningen för miljöhygien, hälsofostran och bekämpande av smittsamma sjukdomar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Det föreslås att centralförvaltningen för miljöhygien, hälsofostran och bekämpande av smittsamma sjukdomar skall omorganiseras så att uppgifter som tidigare har ankommit på social- och hälsostyrelsen överförs på social- och hälsovårdsministeriet, länsstyrelserna samt folkhälsoinstitutet. Från folkhälsoinstitutet överförs enheten för forskning om hälso- och sjukvård till social- och hälsostyrelsen.

Det föreslås att folkhälsoinstitutet skall bli en särskild sakkunnig inrättning för bekämpning av smittsamma sjukdomar. Som särskild sakkunnigorgan för bekämpande av smittsamma sjukdomar föreslås en delegation för smittsamma sjukdomar, som skall underställas social- och hälsovårdsministeriet.

I propositionen föreslås att registret över smittsamma sjukdomar överförs från social- och hälsostyrelsen till folkhälsoinstitutet samt att förfarandet för anmälning av smittsamma sjukdomar samt införandet av personuppgifter i registret över smittsamma sjukdomar revideras.

Reformen genomförs enligt propositionen genom en ändring av lagen om social- och hälsostyrelsen, kemikalielagen, hälsovårdslagen, lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning, produktsäkerhetslagen och lagen om smittsamma sjukdomar.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida		Sida
ALLMÄN MOTIVERING	3	3. Ikraftträdande	9
1. Nuläget	3	LAGTEXTER	10
1.1. Allmänt	3	1. Lag om ändring av 2 § lagen om social- och hälsostyrelsen	10
1.2. Lagen om social- och hälsostyrelsen	3	2. Lag om ändring av kemikalielagen	10
1.3. Kemikalielagen	3	3. Lag om ändring av hälsovårdslagen	12
1.4. Hälsovårdslagen	3	4. Lag om ändring av lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning	13
1.5. Lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning	3	5. Lag om ändring av produktsäkerhetslagen .	13
1.6. Produktsäkerhetslagen	4	6. Lag om ändring av lagen om smittsamma sjukdomar	14
1.7. Lagen om smittsamma sjukdomar	4	BILAGA	17
2. Ärendets beredning	5	Parallelltexter	17
3. Propositionens organisatoriska och ekono- miska verkningar	5	1. Lag om ändring av 2 § lagen om social- och hälsostyrelsen	17
3.1. Organisatoriska förändringar	5	2. Lag om ändring av kemikalielagen	18
3.2. Verkningar i fråga om personal	6	3. Lag om ändring av hälsovårdslagen	22
3.3. Ekonomiska verkningar	6	4. Lag om ändring av lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning	23
DETALJMOTIVERING	6	5. Lag om ändring av produktsäkerhetslagen .	25
1. Motivering till lagförslagen	6	6. Lag om ändring av lagen om smittsamma sjukdomar	26
1.1. Lagen om social- och hälsostyrelsen	6		
1.2. Kemikalielagen	6		
1.3. Hälsovårdslagen	6		
1.4. Lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning	6		
1.5. Produktsäkerhetslagen	7		
1.6. Lagen om smittsamma sjukdomar	7		
2. Närmare stadganden och bestämmelser	9		

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläget

1.1. Allmänt

Uppgifterna inom centralförvaltningen för social- och hälsovården omorganiserades den 1 mars 1991. Samtidigt koncentrerades den allmänna administrativa ledningen och styrningen av social- och hälsovårdens servicesystem till social- och hälsovårdsministeriet.

Social- och hälsostyrelsen hade till uppgift att följa och utvärdera utvecklingen inom social- och hälsovården samt att producera och skaffa sådan inhemsk och internationell information och sådant inhemskt och internationellt kunnande som behövs för planeringen, beslutsfattandet och den praktiska verksamheten inom social- och hälsovården. Social- och hälsostyrelsen förmedlar sådan information till användarna genom att genomföra forsknings- och utvecklingsprojekt, genom att ordna utbildning och handledning samt genom att ta initiativ och göra framställningar som behövs för utvecklande av social- och hälsovården.

I samband med omorganiseringen av uppgifterna inom centralförvaltningen ansågs dock att det existerar sådana ärenden som kräver administrativt beslutsfattande och som inte nödvändigtvis förutsätter beslut på ministerienivå men i vilka t.ex. rättssäkerhetssynpunkter kräver ett riksomfattande beslutsfattande. Därför kommer social- och hälsostyrelsen alltjämt att vara ett ämbetsverk som fattar administrativa beslut, bl.a. i ärenden som gäller verkställighet av kemikalielagstiftningen, hälsovårdslagstiftningen och lagstiftningen om smittsamma sjukdomar.

1.2. Lagen om social- och hälsostyrelsen

Social- och hälsostyrelsen har bl.a. till uppgift att sköta uppgifter som gäller den allmänna hälsovården och det allmänna hälsoskyddet samt bekämpningen av smittsamma sjukdomar och kemikalieövervakningen.

1.3. Kemikalielagen

Enligt kemikalielagen (744/89) utövas den

högsta tillsynen i fråga om förebyggandet och avvärjningen av kemikalieskador på hälsan av social- och hälsostyrelsen. Social- och hälsostyrelsen klassificerar i enskilda fall hälsofarliga kemikalier, behandlar anmälningar om nya kemiska ämnen samt bedömer om en skyddskemikalie är hälsofarlig.

Vidare behandlar social- och hälsostyrelsen anmälningar om minutförsäljning av mycket giftiga kemikalier. Social- och hälsostyrelsen bestämmer om berusande kemikalier och minutförsäljningen av dem samt i brådskande fall om förbud och begränsningar för kemikalier i fråga om hälsoskador. Social- och hälsostyrelsen godkänner även testlaboratorier som undersöker kemikaliers egenskaper och verkningar samt svarar för upprätthållandet av ett delregister till kemikalierregistret.

1.4. Hälsovårdslagen

Den allmänna planeringen, ledningen och övervakningen av hälsovården ankommer på social- och hälsovårdsministeriet och på social- och hälsostyrelsen under ministeriets tillsyn. Social- och hälsostyrelsen meddelar vid behov allmänna föreskrifter och anvisningar om kvalitetskrav på hushållsvatten. Social- och hälsostyrelsen meddelar nödvändiga föreskrifter om brådskande åtgärder som behövs för att förebygga smittspridning eller någon annan särskild hälsofara.

1.5. Lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning

Lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning (693/76) innehåller ett bemyndigande enligt vilket åligganden som ankommer på social- och hälsovårdsministeriet genom förordning kan överföras på social- och hälsostyrelsen. Genom förordningen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning (225/77) har beslutanderätten i följande frågor överförts på social- och hälsostyrelsen. Social- och hälsostyrelsen ger en tillverkare eller importör av tobaksprodukter ett intyg över förrättad granskning av duglighetsfordringarna för salu-

förande (granskningsintyg). Hälsovårdsnämnden skall, om rättelse inte har skett inom utsatt tid, anmäla reklam för tobaksprodukter eller annan försäljningsfrämjande verksamhet samt brott mot rönkningsförbud och rönkningsrestriktioner till social- och hälsostyrelsen. Vidare kan social- och hälsostyrelsen, om det är fråga om verksamhet som strider mot stadgandena i 7, 8 eller 9 §, förbjuda tillverkaren, importören, den som rekviderat eller utfört reklam eller försäljningsfrämjande verksamhet att fortsätta eller upprepa den verksamhet som strider mot stadgandena. Förbudet kan förstärkas med vite. Yrkadet om vite framställs av social- och hälsostyrelsen. Vidare kan social- och hälsostyrelsen återkalla granskningsintyget under förutsättningar som nämns i lagen.

I 23 § i lagen stadgas att social- och hälsostyrelsen bl.a. skall sörja för riksomfattande informationsverksamhet i syfte att inskränka tobaksrökning samt tillställa andra statliga myndigheter och kommuner program för hälsofostran samt annat material angående de faror och men för hälsan som tobaksrökningen vållar.

1.6. Produktsäkerhetslagen

Enligt produktsäkerhetslagen (914/86) skall social- och hälsostyrelsen vara sakkunnigmyndighet vid prövning av om en konsumtionsvara skall anses farlig för hälsan. Om medlemmarna i produktsäkerhetsdelegationen stadgas att en medlem och hans suppleant skall företräda social- och hälsostyrelsen.

1.7. Lagen om smittsamma sjukdomar

Med bekämpande av smittsamma sjukdomar avses skyddande av befolkningen mot smittsamma sjukdomar samt åtgärder för förebyggande av att smittsamma sjukdomar sprids.

Om bekämpandet av smittsamma sjukdomar, administrationen av bekämpandet samt skyddande av befolkningen mot smittsamma sjukdomar stadgas i lagen om smittsamma sjukdomar (538/86) och i förordningen om smittsamma sjukdomar (786/86). Om registret över smittsamma sjukdomar, som är viktigt för förebyggandet och uppföljningen av spridning av smittsamma sjukdomar, stadgas i lagen om

riksomfattande personregister för hälsovården (556/89) och i förordningen om dessa register (774/89).

Den allmänna planeringen, ledningen och övervakningen av bekämpandet av smittsamma sjukdomar ankommer på social- och hälsovårdsministeriet, och på social- och hälsostyrelsen under ministeriets tillsyn. Inom länen ankommer uppgifterna på länsstyrelsen. Social- och hälsostyrelsen är sakkunnigämbetsverk under social- och hälsovårdsministeriets tillsyn vid bekämpandet av smittsamma sjukdomar. Folkhälsoinstitutet har varit sakkunnig- och forskningsinrättning vid mikrobiologisk laboratorieforskning i smittsamma sjukdomar och vid vaccinering.

Före reformen av centralförvaltningen för social- och hälsovården, som genomfördes den 1 mars 1991, ankom största delen av de riksomfattande myndighetsuppgifterna i anslutning till bekämpandet av smittsamma sjukdomar på medicinalstyrelsen. På grund av reformen har social- och hälsostyrelsen gjorts till ett sakkunnigämbetsverk. Avsikten har varit att myndighetsuppgifter och administrativt beslutsfattande skall överföras från det nya ämbetsverket på social- och hälsovårdsministeriet och länsstyrelserna. I samband med reformen av det centrala ämbetsverket överfördes ärenden som gäller allmänna vaccineringsplaneringar på social- och hälsovårdsministeriet. Kraven att personer som utför sådant arbete som medför risk för smittsamma sjukdomar skall uppvisa friskintyg har också lindrats.

Trots reformen av det centrala ämbetsverket har social- och hälsostyrelsen alltjämt centrala uppgifter vid bekämpandet av smittsamma sjukdomar. Sådana uppgifter är bl.a. upprätthållande av registret över smittsamma sjukdomar, beviljande av tillstånd för mikrobiologiska laboratorier samt meddelande av föreskrifter som behövs för bekämpandet av smittsamma sjukdomar och tillsynen över att dessa iakttas.

Folkhälsoinstitutet har varit sakkunnig inrättning för laboratorieforskningen i smittsamma sjukdomar. Institutet har även haft till uppgift att forska i, övervaka och främja folkhälsan. Arbetet vid institutet har främst inriktats på att förebygga sjukdomar som har stor inverkan på folkhälsan. Tyngdpunkten inom forskningen har lagts vid producerandet av information som behövs för förebyggande av sjukdomar. En laboratoriediagnostik för infektioner har utvecklats vid institutet. Kvali-

tetskontroll av vacciner och distribution av vacciner som ingår i allmänna vaccineringsprogram har också hört till institutets uppgifter.

På regional nivå har det hört till kommunalförbundet för ett centralsjukhus att leda bekämpandet av smittsamma sjukdomar. Genom lagen om specialiserad sjukvård, som gavs i december 1989 (1062/89), reviderades lokalförvaltningen för den specialiserade sjukvården så att landet indelades i sjukvårdsdistrikt och kommunalförbunden för centralsjukhus indrogs. Uppgifter som vid bekämpandet av smittsamma sjukdomar hade ankommit på kommunalförbundet för ett centralsjukhus överfördes på sjukvårdsdistrikten. Lagen om specialiserad sjukvård trädde med stöd av en lag om dess införande (1063/89) i kraft den 1 januari 1989. På grund av att förvaltningen av den specialiserade sjukvården reformerades ändrades förordningen om smittsamma sjukdomar så att uppgifter som tidigare hade ankommit på kommunalförbunden för centralsjukhus överfördes på sjukvårdsdistrikten. Motsvarande ändringar gjordes däremot inte samtidigt i lagen om smittsamma sjukdomar.

Social- och hälsovårdsministeriets arbetsgrupp för smittsamma sjukdomar föreslog i sin promemoria (1988:30) att uppföljningen och förebyggandet av smittsamma sjukdomar skulle utvecklas så att vid folkhälsoinstitutet grundas en enhet för infektionssjukdomar som övertar ansvaret för bl.a. utvecklandet och upprätthållandet av registret över smittsamma sjukdomar. Arbetsgruppen tog inte direkt ställning till administrativa frågor i anslutning till förändring av registret, men ansåg att en revidering av lagstiftningen inte nödvändigtvis behövs utan att uppföljningen av smittsamma sjukdomar kan skötas inom ramen för gällande författningar. På grundval av förslaget grundades en enhet för infektionssjukdomar vid folkhälsoinstitutet.

Den sakkunnigarbetsgrupp för smittsamma sjukdomar som medicinalstyrelsen tillsatte den 29 augusti 1990 konstaterade att det nuvarande förfarandet vid anmälning av smittsamma sjukdomar är trögt, vilket minskar nyttan av anmälningarna och gör att de är mindre täckande. Stadgandena om anmälning av smittsamma sjukdomar är enligt arbetsgruppen onödigt detaljerade i gällande lag. Det är inte möjligt i fråga om alla sjukdomar att samla information på ett optimalt sätt. I anmälningsförfarandet har inte beaktats de möjligheter

som automatisk databehandling och elektronisk dataöverföring ger vid uppföljningen av smittsamma sjukdomar och vid införandet av information i registret över smittsamma sjukdomar.

Vid reformen av de centrala ämbetsverken inom social- och hälsovården gjordes social- och hälsostyrelsen till ett sakkunnigämbetsverk. För närvarande har social- och hälsostyrelsen inte tillräckliga personalresurser att sköta sina uppgifter i anslutning till bekämpandet av smittsamma sjukdomar. Folkhälsoinstitutet har redan nu tillgång till den sakkunskap som behövs för bekämpandet av smittsamma sjukdomar. Genomförandet av reformen av de centrala ämbetsverken samt ett effektivare utnyttjande av tillgänglig sakkunskap vid bekämpandet av smittsamma sjukdomar kräver en omorganisering av administrationen i fråga om smittsamma sjukdomar och av olika uppgifter i anslutning därtill.

2. Ärendets beredning

De lagändringar i anslutning till miljöhygien och hälsofostran som ingår i regeringspropositionen har beretts som tjänsteuppdrag. Ändringen av lagen om smittsamma sjukdomar har beretts utgående från en promemoria av en av social- och hälsovårdsministeriets tillsatt arbetsgrupp som utrett administrationen i fråga om smittsamma sjukdomar (SHM 1991:14). Bl.a. dataombudsmannens byrå har ombetts avge utlåtande om arbetsgruppens promemoria.

3. Propositionens organisatoriska och ekonomiska verkningar

3.1. Organisatoriska förändringar

Det föreslås att alla planerings-, lednings- och övervakningsuppgifter i anslutning till miljöhygien och hälsofostran skall överföras från social- och hälsostyrelsen till social- och hälsovårdsministeriet. Målet är att stärka ministeriets strategiska planering.

Det föreslås att administrationen av bekämpandet av smittsamma sjukdomar ändras så att social- och hälsostyrelsens myndighetsuppgifter överförs på social- och hälsostyrelsen och länsstyrelserna. Samtidigt föreslås att den sak-

kunskap som anlitas vid bekämpandet av smittsamma sjukdomar effektivteras så att folkhälsoinstitutet görs till en särskild sakkunnig inrättning. Upprätthållandet av registret över smittsamma sjukdomar överförs samtidigt från social- och hälsostyrelsen till folkhälsoinstitutet. På grund av reformen av administrationen föreslås även att en särskild delegation för smittsamma sjukdomar skall tillsättas social- och hälsovårdsministeriets samband med. Delegationen skall vara sakkunnigorgan i frågor som ansluter sig till bekämpandet av smittsamma sjukdomar och är viktiga för hela landet.

Vidare föreslås att enheten för forskning om hälso- och sjukvård flyttas från folkhälsoinstitutet till social- och hälsostyrelsen för att komplettera dess planering och forskning.

3.2. Verknningar i fråga om personal

I samband med förvaltningsreformen indras

vid eller överförs till social- och hälsostyrelsen 26 tjänster. Samtidigt inrättas vid eller överförs till social- och hälsovårdsministeriet 22 tjänster och vid folkhälsoinstitutet inrättas eller dit införs 4 tjänster. Av de tjänster som inrättas vid folkhälsoinstitutet är 2 tjänster avsedda för bekämpandet av smittsamma sjukdomar och 2 tjänster för bedömning av vilka hälsorisker bekämpningsmedel föranleder.

Överföringen av forskningsenheten för forskning om hälso- och sjukvård från folkhälsoinstitutet till social- och hälsostyrelsen kräver att 3 tjänster överförs.

3.3. Ekonomiska verknningar

Propositionen syftar till att effektivera utvecklandet av miljöhygien och bekämpande av smittsamma sjukdomar.

Propositionen har inga omedelbara statsekonomiska verknningar.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslagen

1.1. Lagen om social- och hälsostyrelsen

2 §. Bland social- och hälsostyrelsens uppgifter slopas uppgifter som gäller allmän hälsovård och allmänt hälsoskydd samt bekämpandet av smittsamma sjukdomar och kemikalieövervakningen.

1.2. Kemikalielagen

Det föreslås att högsta tillsynen i fråga om förebyggandet och avvärjningen av kemikalieskador på hälsan helt överförs från social- och hälsostyrelsen till social- och hälsovårdsministeriet. Därför föreslås att de stadganden som gäller social- och hälsostyrelsen ändras så att de gäller social- och hälsovårdsministeriet.

61 a §. Social- och hälsostyrelsen har inte längre något behov att få upplysningar för skötseln av sina sakkunniguppgifter. Därför föreslås att paragrafen upphävs som obehövlig.

1.3. Hälsovårdslagen

Det föreslås att den allmänna planeringen, ledningen och övervakningen av hälsovården helt överförs från social- och hälsostyrelsen till social- och hälsovårdsministeriet. Därför föreslås att de stadganden som gäller social- och hälsostyrelsen ändras så att de gäller social- och hälsovårdsministeriet.

89 a §. Social- och hälsostyrelsen har inte längre något behov att få upplysningar för skötseln av sina sakkunniguppgifter. Därför föreslås att paragrafen upphävs som obehövlig.

1.4. Lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning

Det föreslås att den allmänna ledningen och övervakningen av hur gällande tobakslagstiftning iakttas helt överförs på social- och hälsovårdsministeriet. Därför föreslås att de stadganden som gäller social- och hälsostyrelsen ändras så att de gäller social- och hälsovårdsministeriet.

1.5. Produktsäkerhetslagen

Social- och hälsovårdsministeriet skall vara sakkunnigmyndighet vid prövning av om en konsumtionsvara är farlig för hälsan. Därför föreslås att de stadganden som gäller social- och hälsostyrelsen ändras så att de gäller social- och hälsovårdsministeriet.

1.6. Lagen om smittsamma sjukdomar

6 §. Det föreslås att den allmänna planeringen, ledningen och övervakningen av bekämpandet av smittsamma sjukdomar överförs från social- och hälsostyrelsen till social- och hälsovårdsministeriet.

I paragrafen stadgas om folkhälsoinstitutet som sakkunnig inrättning i fråga om smittsamma sjukdomar. Institutet skall vara sakkunnig vid utredande av epidemier, uppföljning av spridningen av smittsamma sjukdomar, vaccinering, bedömning av vaccineringsbehovet samt kvalitetskontroll av mikrobiologiska laboratorier. Folkhälsoinstitutet skall även sköta det tekniska upprätthållandet av registret över smittsamma sjukdomar.

I paragrafen föreslås också stadganden om en delegation för smittsamma sjukdomar som skall vara särskilt sakkunnigorgan i frågor som gäller bekämpandet av smittsamma sjukdomar. Delegationen skall verka i samband med social- och hälsovårdsministeriet. Delegationen skall bl.a. följa bekämpandet av smittsamma sjukdomar i Finland samt framställa förslag till utvecklande av bekämpningsarbetet. Delegationen skall även avge utlåtanden om vaccineringssprogram och vara sakkunnig vid bekämpandet av landsomfattande epidemier av smittsamma sjukdomar. Om delegationens sammansättning, tillsättande och uppgifter stadgas närmare genom förordning.

7 §. Det föreslås att 7 § 2 mom. ändras på grund av att lagen om specialiserad sjukvård har trätt i kraft. Ändringen innebär att uppgifter som är förknippade med bekämpandet av smittsamma sjukdomar och som tidigare har ankommit på kommunalförbundet för ett centralsjukhus överförs på de nya sjukvårdsdistrikt som avses i 5 och 6 §§ lagen om specialiserad sjukvård. Sjukvårdsdistrikten får även ansvar för det tekniska upprätthållandet av det regionala registret över smittsamma sjukdomar.

Eftersom Helsingfors universitetscentralsjuk-

hus på grundval av 2 § 1 mom. lagen om Helsingfors universitetscentralsjukhus (1064/89) kan utföra uppgifter som Helsingfors sjukvårdsdistrikt och Nylands sjukvårdsdistrikt bär ansvar för, föreslås att Helsingfors universitetscentralsjukhus jämställs med sjukvårdsdistrikten vid bekämpandet av smittsamma sjukdomar. Helsingfors universitetscentralsjukhus kan överenskomma med ovan nämnda sjukvårdsdistrikt om utförandet av olika uppgifter i anslutning till bekämpandet av smittsamma sjukdomar.

10 §. Det föreslås att 10 § 1 mom. upphävs. Om folkhälsoinstitutet som sakkunnig inrättning stadgas i 6 §, som även i övrigt innehåller stadganden om förvaltningsstrukturen vid bekämpandet av smittsamma sjukdomar.

Enligt 10 § 2 mom. har sådana mikrobiologiska laboratorier som får utföra laboratorieundersökningar och laboratorieuppgifter som behövs för bekämpandet av smittsamma sjukdomar beviljats tillstånd av social- och hälsostyrelsen. Eftersom social- och hälsostyrelsen har ombildats till ett sakkunnigämbetsverk, föreslås att beslutsfattandet i fråga om tillstånd som beviljas laboratorier överförs på länsstyrelserna. Länsstyrelsen skall dock innan den beviljar tillståndet begära folkhälsoinstitutets utlåtande i saken. Genom förordning stadgas dessutom närmare om kraven på laboratorierna.

15 §. På grund av social- och hälsostyrelsens ovan beskrivna nya ställning föreslås att paragrafen ändras så att rätten att meddela nödvändiga föreskrifter för förhindrande av att en smittsam sjukdom sprids överförs från social- och hälsostyrelsen till social- och hälsovårdsministeriet.

16 §. Enligt paragrafen kan hälsovårdsnämnden förordna att en person som har insjuknat eller som misstänks ha insjuknat skall utebli från sitt förvärvsarbete, om spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom inte kan förhindras på något annat sätt. Det föreslås att en persons rättsskydd skall förbättras i situationer när beslut fattas om att han skall utebli från sitt förvärvsarbete så att paragrafen innehåller stadganden om den maximitid som han på basis av hälsovårdsnämndens beslut skall vara borta från sitt förvärvsarbete. Enligt förslaget kan hälsovårdsnämnden förordna att en person skall vara borta från sitt förvärvsarbete högst sex månader. Hälsovårdsnämnden kan enligt förslagen även förordna att ett barn under 16

år fortlöpande skall utebli högst sex månader från sin dagvårdsplats eller läroinrättning. I 27 § 1 mom. stadgas om betalning av dagpenning enligt sjukförsäkringslagen till en vårdnadshavare till ett barn under 16 år, om han är förhindrad att arbeta på grund av att barnet har insjuknat i en smittsam sjukdom. Enligt gällande lag har hälsovårdsnämnden dock ingen möjlighet att förordna att ett barn skall utebli från ett daghem eller en läroinrättning där det finns risk för att smittsamma sjukdomar sprids.

Om en person måste utebli från sitt förvärvsarbete, sin dagvårdsplats eller sin läroinrättning längre tid än sex månader för att spridningen av en smittsam sjukdom skall förhindras, kan länsrätten på hälsovårdsnämndens framställning förlänga denna tid med högst sex månader i sänder. Det föreslagna förfarandet motsvarar det beslutsfattande som anges i 18 § lagen om smittsamma sjukdomar när hälsovårdsnämnden förordnar om isolering av en person och om en förlängning av isoleringen.

20 §. När det gäller vaccinering och hälsokontroller i fråga om personer som har ett arbete där de kan utsättas för smittsamma sjukdomar har social- och hälsostyrelsen kunnat meddela närmare föreskrifter. Det föreslås att rätten att meddela föreskrifter i dessa frågor överförs från social- och hälsostyrelsen på social- och hälsovårdsministeriet genom att 20 § 2 mom. ändras på motsvarande sätt.

Det föreslås att 3 mom. ändras så att det motsvarar tillägget till 16 § 2 mom. Hälsovårdsnämnden kan förordna att en person skall utebli högst sex månader från ett arbete som är farligt med avseende på spridning av smittsamma sjukdomar. Länsrätten kan på hälsovårdsnämndens framställning förlänga denna tid med högst sex månader i sänder.

23 §. Ändringar som redan har gjorts eller som nu skall göras i organiseringen av bekämpandet av smittsamma sjukdomar förutsätter även ändringar i sättet att anmäla smittsamma sjukdomar och insamla uppgifter. I samband med ändringarna eftersträvar man samtidigt en minskad spridning av personuppgifter för att datasekretessen i fråga om enskilda individer skall förbättras, dock så att nödvändig tillgång till information tryggas för att befolkningens hälsa skall skyddas. Det föreslås att stadgandena revideras så att de uppfyller kraven i personregisterlagen.

Läkare och tandläkare skall alltså göra

anmälningar till de läkare som är ansvariga för smittsamma sjukdomar både vid hälsovårdscentraler och sjukvårdsdistrikt, eftersom båda organisationerna har lagstadgade uppgifter inom bekämpandet av smittsamma sjukdomar. Dessa anmälningar kommer i regel inte längre att innehålla personuppgifter. Anmälningsskyldigheten skall även omfatta laboratorier som utför undersökningar i syfte att konstatera smittsamma sjukdomar. Diagnosen för vissa allmänfarliga och anmälningspliktiga smittsamma sjukdomar baserar sig i första hand på laboratorieundersökningar och vid uppföljningen kan denna information ibland vara tillräcklig. Information som insamlas från laboratorierna torde göra det möjligt att för en viss tid befria läkare och tandläkare från att anmäla vissa sjukdomar och på det sättet förenkla anmälningssystemet.

Social- och hälsovårdsministeriet skall ges fullmakt att meddela närmare föreskrifter om anmälningarna. Föreskrifterna skall innehålla bestämmelser om sakinnehållet i anmälan, procedurer och begränsning av anmälningskyldigheten för att tillräcklig information snabbt skall spridas på ett så smidigt sätt som möjligt.

Utredande av epidemier och förebyggande av att sjukdomar sprider sig samt uppföljning i anslutning därtill, vilket är förknippat med bekämpandet av smittsamma sjukdomar, kräver dock synnerligen ofta personuppgifter om den som har insjuknat eller misstänks ha insjuknat. Eftersom bekämpningsarbetet har stadgats ankomma på hälsovårdscentraler, sjukvårdsdistrikt och folkhälsoinstitutet, föreslås att personuppgifter utlämnas till de ansvariga läkarna för smittsamma sjukdomar vid dessa enheter då det är nödvändigt för utförandet av uppgifterna.

Åtgärder som behövs för att utreda epidemier och hindra att sjukdomar sprider sig skall i allmänhet vidtas utan dröjsmål. Därför föreslås att personuppgifter skall ingå i anmälningar om smittsamma sjukdomar.

Personuppgifter skall inte utlämnas i onödan. Detaljerade anvisningar krävs för att behoven i bekämpningsarbetet och kraven på datasekretess för individen samtidigt skall kunna tillgodoses. Därför föreslås att social- och hälsovårdsministeriet ges rätt att meddela föreskrifter om när personuppgifter skall antecknas i en anmälan om smittsam sjukdom. Behovet av personuppgifter kan även uppkomma i efterskott och därför ges ministeriet även full-

makt att förordna att personuppgifter skall uppges i en komplettering till anmälan.

Beroende på situationen är det även ändamålsenligt att följa förekomsten av andra än allmänfarliga och anmälningspliktiga smittsamma sjukdomar samt likaså vaccineringar. Vid sådan uppföljning behövs inga personuppgifter. Därför föreslås att det genom förordning kan stadgas om social- och hälsovårdsministeriets rätt att meddela föreskrifter om saken.

23 a §. För att tillgången till information i bekämpningsarbetet skall tryggas föreslås att den ansvariga läkaren inom varje sjukvårdsdistrikt sammanställer de uppgifter som han har fått till ett register. Folkhälsoinstitutet sammanställer de uppgifter som det har fått sjukvårdsdistrikten till ett riksomfattande register över smittsamma sjukdomar. Avsikten är att uppgifterna i framtiden skall kunna överföras med hjälp av automatisk databehandling från sjukvårdsdistrikten till folkhälsoinstitutet. I registret skall det vara möjligt att lagra personuppgifter som ingår i anmälningar om smittsamma sjukdomar. Till denna del är registret ett personregister och personuppgifterna får lagras endast en viss tid. För att personuppgifter skall lagras endast i den omfattning som bekämpandet av smittsamma sjukdomar kräver föreslås att social- och hälsovårdsministeriet skall meddela närmare föreskrifter efter att ha hört dataombudsmannen.

På grund av datasekretessen föreslås en bestämmelse om att anmälningar om smittsamma sjukdomar skall förstöras och ett förbud mot att överföra uppgifter ur en anmälan någon annanstans än till registret över smittsamma sjukdomar.

Det föreslås att stadgandena om sekretessen för och utlämnandet av personuppgifter i registret över smittsamma sjukdomar skall överensstämma med den praxis som iakttas i lagstiftningen om personregister för hälsovården.

23 b §. I lagen om smittsamma sjukdomar stadgas att statsrådet, social- och hälsovårdsministeriet, länsstyrelserna och hälsovårdsnämnderna skall fatta administrativa beslut i anslutning till bekämpandet av smittsamma sjukdomar. En del av besluten gäller en viss individ och då är det klart att även personuppgifterna kan utlämnas till den myndighet som fattar besluten. För att myndigheterna skall få tillgång till den information som dessa beslut kräver föreslås att de som tar emot anmälning-

ar om smittsamma sjukdomar skall åläggas att enligt prövning anmäla saken till behörig myndighet. Denna skyldighet föreslås för dem som inom hälso- och sjukvården.

24 §. Det föreslås att paragrafen ändras på grund av reformeringen av administrationen i fråga om smittsamma sjukdomar så att jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning skall anmäla ett sådant fall av djursjukdom som nämns i paragrafen till folkhälsoinstitutet i stället för till social- och hälsostyrelsen och till social- och hälsovårdsministeriet i stället för länsstyrelsen.

26 §. Paragrafen föreslås bli ändrad så att intyget ändras till en utredning. Detta beror på att 20 § har ändrats genom lag (275/91).

34 §. I paragrafen föreslås att fullmakten att utfärda anvisningar skall överföras från social- och hälsostyrelsen på social- och hälsovårdsministeriet.

36 §. Det föreslås att paragrafen ändras så att den motsvarar den nya regionalförvaltningsindelningen i lagen om specialiserad sjukvård. Ett sjukvårdsdistrikt kan ingå avtal om skötseln av en patient som har en smittsam sjukdom även med ett annat sjukvårdsdistrikt.

Avtalet kan dessutom även ingås med ett specialistlett sjukhus som upprätthålls av en kommun eller ett kommunalförbund.

40 a §. Eftersom det föreslås att ansvaret för den riksomfattande ledningen och uppföljningen av bekämpandet av smittsamma sjukdomar överförs från social- och hälsostyrelsen på social- och hälsovårdsministeriet föreslås att 40 a § ändras så att där stadgas om social- och hälsovårdsministeriets rätt att från en annan myndighet få uppgifter som är nödvändiga för bekämpandet av smittsamma sjukdomar.

2. Närmare stadganden och bestämmelser

Propositionen förutsätter att 14 förordningar ändras.

3. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av 2 § lagen om social- och hälsostyrelsen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 § 2 mom. lagen den 17 januari 1991 om social- och hälsostyrelsen (63/91) som följer:

2 §

Social- och hälsostyrelsen skall dessutom sköta de styrnings- och tillsynsuppgifter samt övriga förvaltningsuppgifter i samband med läkemedelsförsörjningen, produktsäkerheten inom hälso- och sjukvården samt hälso- och sjukvårdspersonalens yrkesutövning som i eller

med stöd av lag eller förordning stadgas eller föreskrivs ankomma på den, samt de uppgifter som social- och hälsovårdsministeriet anförtror den.

Denna lag träder i kraft den 199 .

2.

Lag**om ändring av kemikalielagen**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i kemikalielagen av den 14 augusti 1989 (744/89) 61 a §, sådant detta lagrum lyder i lag av den 17 januari 1991 (84/91), samt ändras 5 § 1 mom., 11 § 5 mom., 20 § 1 mom., 21-23 §§, 39 § 1 mom., 40 §, 41 § 1 mom. 3 punkten, 43 § 2 mom., 55 § 2 mom. och 57 §, dessa lagrum sådana de lyder i nämnda lag av den 17 januari 1991, som följer:

5 §

Tillsynsmyndigheter i centralförvaltningen

Den högsta tillsynen över iakttagandet av denna lag samt de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den utövas i fråga om förebyggande och avvärjning av kemikalieskador på miljön av vatten- och miljöstyrelsen.

20 §

Anmälningsskyldighet

Tillverkaren eller importören skall göra anmälan om ett nytt ämne till social- och hälsovårdsministeriet innan import eller försäljning eller annan överlåtelse av ämnet inleds. Anmälan skall även göras om ett nytt ämne som ingår i ett preparat.

11 §

Hälssofarliga kemikalier

Social- och hälsovårdsministeriet avgör vid behov i enskilda fall om en kemikalie är hälssofarlig och hur en hälssofarlig kemikalie skall klassificeras.

21 §

Begränsningar av överlåtelse

Ett nytt ämne eller ett preparat som innehåller ett sådant får inte överlätas förrän 45 dygn har förflutit från en anmälan enligt 20 §. Social- och hälsovårdsministeriet kan tillåta import eller försäljning eller annan överlåtelse före utgången av denna tid.

Har social- och hälsovårdsministeriet uppmänt anmälaren att komplettera en bristfällig anmälan, räknas den tid som avses i 1 mom. från den tidpunkt då den kompletterade anmälan kom social- och hälsovårdsministeriet till handa.

22 §

Ändringsanmälan

Tillverkaren eller importören skall göra en ändringsanmälan till social- och hälsovårdsministeriet ifall han får nya uppgifter om ett ämne som avses i 20 § eller om dess verkningar på hälsan och miljön eller ifall användningssyftet eller tillverknings- och importmängderna i fråga om ämnet eller ett preparat som innehåller detta väsentligt har förändrats.

23 §

Tilläggsuppgifter

Social- och hälsovårdsministeriet kan ålägga den som tillverkar eller den som importerar ett nytt ämne eller ett preparat som innehåller ämnet att utöver de uppgifter som skall lämnas i anmälan ge behövliga upplysningar om ämnet och dess egenskaper och verkningar samt att göra nya undersökningar av dessa omständigheter, om det anses nödvändigt för bedömning av den risk som ämnet medför.

39 §

Anmälningsskyldighet

En tillverkare eller importör som överlåter en giftig eller mycket giftig kemikalie till minutförsäljning skall göra anmälan om kemikalien till social- och hälsovårdsministeriet innan den börjar distribueras.

40 §

Överlåtelseförbud och överlåtelsebegränsningar

Social- och hälsovårdsministeriet kan förbjuda överlåtelse av en giftig eller mycket giftig kemikalie till minutförsäljning, om kemikalien på grund av sina egenskaper eller sättet för dess användning eller av någon annan särskild orsak kan medföra betydande men för hälsan.

Social- och hälsovårdsministeriet kan av de skäl som nämns i 1 mom. i stället för förbud

uppställa villkor i fråga om överlåtelse av en giftig eller mycket giftig kemikalie till minutförsäljning.

41 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Genom förordning kan utfärdas närmare stadganden om den anmälningsskyldighet som avses i 39 § samt om överlåtelse av hälsofarliga kemikalier till minutförsäljning. Genom förordning kan även stadgas:

3) om social- och hälsovårdsministeriets rätt att bestämma vilka kemikalier som anses vara berusande samt

43 §

Förbud mot hantering av en kemikalie

Om avvärjning av skador som avses i 1 mom. förutsätter snabba åtgärder, får social- och hälsovårdsministeriet i fråga om hälsoskador och vatten- och miljöstyrelsen i fråga om miljöskador tillfälligt utfärda nödvändiga förbud och begränsningar. Saken skall härvid utan dröjsmål hänskjutas till statsrådet för avgörande.

55 §

Ändringssökande

Besvär får inte anföras över tillfälliga förbud eller begränsningar som social- och hälsovårdsministeriet eller vatten- och miljöstyrelsen har meddelat enligt 43 § 2 mom. Över ett beslut om föreläggande av vite som tillsynsmyndigheten har fattat med stöd av 51 § får inte anföras särskilda besvär.

57 §

Testlaboratorier

Sådan undersökning av kemikaliers fysikaliska och kemiska egenskaper samt verkningar på hälsan och miljön, som förutsätts i denna lag samt de stadganden och bestämmelser vilka utfärdas med stöd av den, och vars resultat tillställs myndigheterna skall vara utförd i ett laboratorium som social- och hälsovårdsministeriet har godkänt såsom ett auktoriserat

testlaboratorium eller som i övrigt iakttar god laboratorie praxis. Laboratoriepersonalen skall vara behörig samt lokaliteterna och anordningarna lämpade för sitt ändamål.

Social- och hälsovårdsministeriet kan foga villkor, begränsningar och anvisningar till sitt godkännande av ett laboratorium.

Ett auktoriserat testlaboratorium skall underrätta social- och hälsovårdsministeriet om väsentliga ändringar i sin verksamhet.

Social- och hälsovårdsministeriet kan återkalla godkännandet av ett testlaboratorium, om laboratoriet inte längre motsvarar förutsättningarna för godkännandet eller inte iakttar de villkor, begränsningar eller anvisningar som gäller dess verksamhet.

Denna lag träder i kraft den 199 .

3.

Lag om ändring av hälsovårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i hälsovårdslagen av den 27 augusti 1965 (469/65) 89 a §, sådant detta lagrum lyder i lag av den 17 januari 1991 (73/91), samt *ändras* 1 §, 52 § 3 mom. samt 57 och 81 §§, sådana de lyder i nämnda lag av den 17 januari 1991, som följer:

1 §

Den allmänna planeringen, ledningen och övervakningen av hälsovården ankommer på social- och hälsovårdsministeriet. På jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning och på livsmedelsverket ankommer att planera, leda och övervaka hälsovården inom deras verksamhetsområden.

52 §

Social- och hälsovårdsministeriet meddelar vid behov allmänna föreskrifter och anvisningar om desinfektering av hushållsvatten och om sanitära kvalitetskrav beträffande det samt om nödvändiga undersökningar och om vilka ämnen som får användas för beredning av hushållsvatten.

57 §

Vattenverk som distribuerar hushållsvatten till flera än 200 personer och andra motsvarande vattenverk skall ha en ansvarig föreståndare för skötseln av vattenberedningen och styrningen av driftsättet. Föreståndaren skall ha av social- och hälsovårdsministeriet godkänd kompetens.

81 §

Om brådskande åtgärder behövs för att förebygga smittspridning eller någon annan särskild hälsofara, kan social- och hälsovårdsministeriet eller inom länet länsstyrelsen meddela nödvändiga föreskrifter om åtgärderna.

Denna lag träder i kraft den 199 .

4.

Lag**om ändring av lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 14 § 1 mom., 15 § 1 mom., 22 §, det inledande stycket i 23 § och 37 § lagen den 13 augusti 1976 om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning (639/76),
 dessa lagrum sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (106/91), som följer:

14 §

Den allmänna ledningen och övervakningen av iakttagandet av denna lag och med stöd av den utfärdade stadganden och bestämmelser ankommer på social- och hälsovårdsministeriet.

15 §

För avgivande av utlåtanden och tagande av initiativ i principiella och vittsyftande frågor som gäller inskränkande av tobaksrökning kan social- och hälsovårdsministeriet bistås av en delegation.

22 §

Social- och hälsovårdsministeriet skall omhänderta uppföljning och undersökning av verkningarna av åtgärder enligt denna lag och ändringar i tobaksprodukternas minutförsäljningspriser samt leda och samordna behövt

forsknings- och utvecklingssamarbete för minskning av de faror och men för hälsan som tobaksrökningen vållar.

23 §

Social- och hälsovårdsministeriet skall:

37 §

Åligganden som enligt denna lag ankommer på social- och hälsovårdsministeriet kan genom förordning överföras på länsstyrelserna, vilka vid behandlingen av ärendena skall följa social- och hälsovårdsministeriets föreskrifter. Angående länsstyrelserna gäller därvid vad som beträffande de överförda ärendena stadgas om social- och hälsovårdsministeriet.

Denna lag träder i kraft den 199 .

5.

Lag**om ändring av produktsäkerhetslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 5 § 2 mom., 16 § 2 mom. och 23 § 2 mom. produktsäkerhetslagen av den 12 december 1986 (914/86),
 dessa lagrum sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (104/91), som följer:

5 §

Social- och hälsovårdsministeriet skall vara sakkunnigmyndighet vid prövning av om en konsumtionsvara skall anses farlig för hälsan.

16 §

Vad som stadgas i 1 mom. utgör inte hinder för att uppgifter lämnas till en annan tillsynsmyndighet för fullgörande av en övervakning-

suppgift eller till social- och hälsovårdsministeriet i dess egenskap av sakkunnigmyndighet, ej heller för att uppgifter lämnas till en åklagar- eller polismyndighet för utredning av brott eller väckande av åtal.

23 §

Delegationens ordförande samt vice ordförande och fyra medlemmar jämte deras suppleanter skall vara personer som inte kan anses representera näringsidkarnas eller konsumenternas intressen. Av dem skall minst två medlemmar och suppleanterna för dem vara

förtrogna med undersöknings- och kontrolluppdrag i anslutning till konsumtionsvarornas säkerhet, och en medlem och hans suppleant skall företräda social- och hälsovårdsministeriet. Tre medlemmar och deras suppleanter skall förordnas bland personer som är förtrogna med löntagarnas och konsumenternas förhållanden samt tre medlemmar och deras suppleanter bland personer som är förtrogna med näringsidkarnas förhållanden.

Denna lag träder i kraft den 199 .

6.

Lag

om ändring av lagen om smittsamma sjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 25 juli 1986 om smittsamma sjukdomar (583/86) 6 § 1 mom., 7 § 2 mom., 10 och 15 §, 16 § 2 mom., 20 § 2 och 3 mom., samt 23, 24, 26, 34, 36 § 1 mom., och 40 a §§ av dessa lagrum 10 och 23 §§ sådana de lyder delvis ändrade genom lag av den 17 januari 1991 (76/91) samt 6 § 1 mom., 15 §, 20 § 2 mom. 24, 34 och 40 a §§ sådana de lyder delvis ändrade genom sistnämnde lag

fogas till 6 §, sådan den lyder i nämnda lag av den 17 januari 1991, nya 3 och 4 mom., till 7 § ett nytt 3 mom., till 16 § nya 3 och 4 mom., samt till lagen nya 23 a och 23 b §§ som följer:

6 §

Den allmänna planeringen, ledningen och övervakningen av bekämpandet av smittsamma sjukdomar ankommer på social- och hälsovårdsministeriet.

Sakkunnig inrättning vid bekämpande av smittsamma sjukdomar är folkhälsoinstitutet. För denna uppgift kan folkhälsoinstitutet föra ett riksomfattande register över smittsamma sjukdomar för bekämpande av smittsamma sjukdomar, förebyggande och kontroll av spridningen av smittsamma sjukdomar statistikföring och forskning. Om anmälningar till registret samt för om utlämnande av uppgifter stadgas i 23 och 23 a §§.

Som sakkunnigorgan vid bekämpande av smittsamma sjukdomar i samband med social-

och hälsovårdsministeriet en delegation för smittsamma sjukdomar. Om sammansättningen och tillsättandet av delegationen samt om dess uppgifter stadgas genom förordning.

7 §

Ett sjukvårdsdistrikt enligt lagen om specialiserad sjukvård (1062/89) skall inom sitt distrikt leda bekämpandet av smittsamma sjukdomar samt ordna den specialiserade sjukvård som smittsamma sjukdomar kräver i enlighet med stadgandena i nämnda lag och i denna lag. Sjukvårdsdistriktet skall föra ett regionalt register över smittsamma sjukdomar så som stadgas i 23 a §. Sjukvårdsdistriktet skall delta i annan bekämpning av smittsamma sjukdomar så som stadgas närmare genom förordning.

Vad denna lag stadgar om sjukvårdsdistrikt gäller även Helsingfors universitetscentralsjukhus.

10 §

Laboratorieundersökningar och laboratorieuppgifter som är nödvändiga för bekämpande av smittsamma sjukdomar utförs vid folkhälsoinstitutet samt i laboratorier som länsstyrelsen har godkänt för detta ändamål. Länsstyrelsen skall begära folkhälsoinstitutets utlåtan innan ett laboratorium godkänns.

Genom förordning stadgas om kraven på de laboratorier som avses i 1 mom.

15 §

Då brådskande åtgärder är nödvändiga för förhindrande av att en smittsam sjukdom sprids, kan social- och hälsovårdsministeriet och inom länet länsstyrelsen meddela nödvändiga föreskrifter om dem.

16 §

Om spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom inte kan förhindras med hjälp av de åtgärder som nämns i 1 mom., kan hälsovårdsnämnden förordna att den som har insjuknat eller som misstänks ha insjuknat skall utebli från sitt förvärvsarbete högst sex månader utan avbrott.

Hälsovårdsnämnden kan på motsvarande sätt även förordna att ett barn under 16 år skall utebli från sin dagvårdsplats eller från en läroanstalt högst sex månader utan avbrott.

Länsrätten kan på hälsovårdsnämndens framställning förordna att den tid om vilken stadgas i 2 och 3 mom. förlängs med högst sex månader i sänder.

20 §

Den som sköter ett arbete eller en uppgift som avses i 1 mom. skall vaccineras och undersökas på bestämda tider enligt vad social- och hälsovårdsministeriet föreskriver närmare.

Om det med fog kan misstänkas att den som sköter ett arbete eller en uppgift som avses i 1 mom. orsakar spridning av en smittsam sjukdom, kan hälsovårdsnämnden förordna att han skall utebli från sitt förvärvsarbete under den tid då risk för spridning av sjukdomen föreligger, dock högst sex månader utan avbrott.

23 §

Läkare eller tandläkare som misstänker eller kostaterar en allmänfarlig och anmälningspliktig smittsam sjukdom skall anmäla detta till den behöriga ansvariga läkaren vid hälsovårdscentralen eller inom sjukvårdsdistriktet (*anmälan om smittsam sjukdom*). Ett laboratorium som avses i 10 § 1 mom. skall göra anmälan om smittsam sjukdom till den ansvariga läkaren inom sjukvårdsdistriktet. Sjukvårdsdistriktet skall vidarebefordra anmälan till folkhälsoinstitutet. Social- och hälsovårdsministeriet meddelar närmare föreskrifter om anmälningarna.

Social- och hälsovårdsministeriet kan förordna att personuppgifterna om en person som har insjuknat eller misstänks ha insjuknat skall antecknas i anmälan omsmittsam sjukdom eller i en komplettering till anmälan då det är nödvändigt för att hälsovårdscentralen, sjukvårdsdistriktet eller folkhälsoinstitutet skall kunna sköta uppgifter som i denna lag åläggs dem i samband med utredande av epidemier av smittsamma sjukdomar samt förebyggande av att de sprider sig.

Genom förordning stadgas om social- och hälsovårdsministeriets rätt att meddela föreskrifter omlämnande av sådana uppgifter som behövs för observation av andra smittsamma sjukdomar än sådana som avses i 1 mom. och av vaccinerings.

23 a §

Den ansvariga läkaren inom sjukvårdsdistriktet för på grundval av uppgifterna i anmälningar om smittsamma sjukdomar ett regionalt och folkhälsoinstitutet ett riksomfattande register över smittsamma sjukdomar. I registret kan personuppgifter lagras en viss tid enligt vad social- och hälsovårdsministeriet bestämmer närmare efter att ha hört dataombudsmannen.

En anmälan om smittsam sjukdom skall förstöras senast före utgången av det år som följer på anmälan. Uppgifterna i anmälan får inte kopieras eller överföras till patientregistret vid hälsovårdscentralen eller inom sjukvårdsdistriktet.

Personuppgifter som införs i registret över smittsamma sjukdomar skall hållas hemliga.

Folkhälsoinstitutet kan dock ge tillstånd till att personuppgifter utlämnas ur det riksomfattande registret, om detta sker för vetenskaplig forskning som gäller verksamheten inom hälso- och sjukvård, förebyggande eller behandling av sjukdomar eller för annan bestämd vetenskaplig forskning i samband därmed och om utlämnandet uppfyller kraven i 19 § 1 mom. 3 punkten personrekisterlagen (471/87). Innan tillståndsbeslutet meddelas skall dataombudsmannen ges tillfälle att bli hörd.

23 b §

Om förebyggandet av att smittsamma sjukdomar sprider sig förutsätter åtgärder enligt 12-16, 18 eller 20 §, skall den som tar emot anmälan om en smittsam sjukdom eller i brådskande fall den som är anmälningsskyldig bringa saken till den behöriga myndighetens kännedom.

24 §

Jord- och skogsbruksministeriets veterinärvardelning skall anmäla fall av sådan misstänkt eller konstaterad djursjukdom som utgör fara för människans hälsa till folkhälsoinstitutet och i brådskande fall även till social- och hälsovårdsministeriet.

26 §

Stadganden om avgifter eller avgiftsfrihet för undersökning och vård av den som har insjuknat i en smittsam sjukdom och den som misstänks ha insjuknat samt för medicin som ordinerats honom och för anlitande av sjuk-

transportfordon samt för utredning enligt 20 § utfärdas särskilt.

34 §

Social- och hälsovårdsministeriet kan meddela anvisningar om användningen av vaccin, antikroppspreparat och andra läkemedel som är avsedda för förebyggande av smittsamma sjukdomar.

36 §

För att fullgöra den skyldighet om vilken stadgas i 7 § 2 mom. kan ett sjukvårdsdistrikt med en kommun eller ett kommunalförbund som upprätthåller ett specialistlett sjukhus inom ett annat sjukvårdsdistrikt eller vid en hälsovårdscentral ingå avtal om vården av patienter med smittsam sjukdom.

40 a §

Social- och hälsovårdsministeriet har rätt att av andra myndigheter få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av sådana uppgifter om vilka stadgas i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Föreskrifter eller anvisningar som social- och hälsostyrelsen har meddelat innan denna lag träder i kraft tillämpas sedan denna lag trätt i kraft till den 1 januari 1994, om inte social- och hälsovårdsministeriet meddelar nya anvisningar i stället för dem eller föreskriver något annat.

Helsingfors den 30 april 1992

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Social- och hälsovårdsminister *Jorma Huuhtanen*

1.

Lag**om ändring av 2 § lagen om social- och hälsostyrelsen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 § 2 mom. lagen den 17 januari 1991 om social- och hälsostyrelsen (63/91) som följer:*Gällande lydelse*

2 §

Social- och hälsostyrelsen skall dessutom sköta de allmänna styrnings- och tillsynsuppgifter samt övriga förvaltningsuppgifter i samband med *hälsovården och hälsoskyddet, bekämpningen av smittsamma sjukdomar, kemikalieövervakningen*, läkemedelsförsörjningen, produktsäkerheten inom hälsovården samt hälsovårdspersonalens yrkesutövning, som i eller med stöd av lag eller förordning stadgas eller föreskrivs ankomma på den, samt de uppgifter som social- och hälsovårdsministeriet anförtror den.

Föreslagen lydelse

2 §

Social- och hälsostyrelsen skall dessutom sköta de styrnings- och tillsynsuppgifter samt övriga förvaltningsuppgifter i samband med läkemedelsförsörjningen, produktsäkerheten inom hälso- och sjukvården samt hälso- och sjukvårdspersonalens yrkesutövning som i eller med stöd av lag eller förordning stadgas eller föreskrivs ankomma på den, samt de uppgifter som social- och hälsovårdsministeriet anförtror den.

Denna lag träder i kraft den
199 .

2.

Lag**om ändring av kemikalielagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i kemikalielagen av den 14 augusti 1989 (744/89) 61 a §,
 sådant detta lagrum lyder i lag av den 17 januari 1991 (84/91), samt
ändras 5 § 1 mom., 11 § 5 mom., 20 § 1 mom., 21—23 §§, 39 § 1 mom., 40 §, 41 § 1 mom. 3
 punkten, 43 § 2 mom., 55 § 2 mom. och 57 §,
 dessa lagrum sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (84/91), som följer:

Gällande lydelse

5 §

Tillsynsmyndigheter i centralförvaltningen

Den högsta tillsynen över iakttagandet av denna lag samt de stadganden och bestämmelser som utfärdas med stöd av den utövas av

1) social- och hälsostyrelsen i fråga om förebyggandet och avvärjningen av kemikalieskador på hälsan, samt av

2) vatten- och miljöstyrelsen i fråga om förebyggandet och avvärjningen av kemikalieskador på miljön.

Föreslagen lydelse

5 §

Tillsynsmyndigheter i centralförvaltningen

Den högsta tillsynen över iakttagandet av denna lag samt de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den utövas i fråga om förebyggandet och avvärjningen av kemikalieskador på miljön av vatten- och miljöstyrelsen.

11 §

Hälsofarliga kemikalier

Social- och hälsostyrelsen avgör vid behov i enskilda fall om en kemikalie är hälsofarlig och hur en hälsofarlig kemikalie skall klassificeras.

Social- och hälsovårdsministeriet avgör vid behov i enskilda fall om en kemikalie är hälsofarlig och hur en hälsofarlig kemikalie skall klassificeras.

20 §

Anmälningsskyldighet

Tillverkaren eller importören skall göra anmälan om ett ämne till social- och hälsostyrelsen innan import eller försäljning eller annan överlåtelse om ett nytt ämne som ingår i ett preparat.

20 §

Anmälningsskyldighet

Tillverkaren eller importören skall göra anmälan om ett ämne till social- och hälsovårdsministeriet innan import eller försäljning eller annan överlåtelse om ett nytt ämne som ingår i ett preparat.

Gällande lydelse

21 §

Begränsningar av överlåtelse

Ett nytt ämne eller ett preparat som innehåller ett sådant får inte överlätas förrän 45 dygn har förflutit från en anmälan enligt 20 §. Social- och hälsostyrelsen kan tillåta import eller försäljning eller annan överlåtelse före utgången av denna tid.

Har social- och hälsostyrelsen uppmanat anmälaren att komplettera en bristfällig anmälan, räknas den tid som avses i 1 mom. från den tidpunkt då den kompletterade anmälan kom social- och hälsostyrelsen till handa.

22 §

Ändringsanmälan

Tillverkaren eller importören skall göra en ändringsanmälan till social- och hälsostyrelsen ifall han får nya uppgifter om ett ämne som avses i 20 § eller om dess verkningar på hälsan och miljön eller ifall användningssyftet eller tillverknings- och importmängderna i fråga om ämnet eller ett preparat som innehåller detta väsentligt har förändrats.

23 §

Tilläggsuppgifter

Social- och hälsostyrelsen kan ålägga den som tillverkar eller den som importerar ett nytt ämne eller ett preparat som innehåller ämnet att utöver de uppgifter som skall lämnas i anmälan ge behövliga upplysningar om ämnet och dess egenskaper och verkningar samt att göra nya undersökningar av dessa omständigheter, om det anses nödvändigt för bedömning av den risk som ämnet medför.

39 §

Anmälningsskyldighet

En tillverkare eller importör som överlåter en giftig eller mycket giftig kemikalie till minutförsäljning skall göra anmälan om kemikalien till social- och hälsostyrelsen innan den börjar distribueras.

Föreslagen lydelse

21 §

Begränsningar av överlåtelse

Ett nytt ämne eller ett preparat som innehåller ett sådant får inte överlätas förrän 45 dygn har förflutit från en anmälan enligt 20 §. Social- och hälsovårdsministeriet kan tillåta import eller försäljning eller annan överlåtelse före utgången av denna tid.

Har social- och hälsovårdsministeriet uppmanat anmälaren att komplettera en bristfällig anmälan, räknas den tid som avses i 1 mom. från den tidpunkt då den kompletterade anmälan kom social- och hälsovårdsministeriet till handa.

22 §

Ändringsanmälan

Tillverkaren eller importören skall göra en ändringsanmälan till social- och hälsovårdsministeriet ifall han får nya uppgifter om ett ämne som avses i 20 § eller om dess verkningar på hälsan och miljön eller ifall användningssyftet eller tillverknings- och importmängderna i fråga om ämnet eller ett preparat som innehåller detta väsentligt har förändrats.

23 §

Tilläggsuppgifter

Social- och hälsovårdsministeriet kan ålägga den som tillverkar eller den som importerar ett nytt ämne eller ett preparat som innehåller ämnet att utöver de uppgifter som skall lämnas i anmälan ge behövliga upplysningar om ämnet och dess egenskaper och verkningar samt att göra nya undersökningar av dessa omständigheter, om det anses nödvändigt för bedömning av den risk som ämnet medför.

39 §

Anmälningsskyldighet

En tillverkare eller importör som överlåter en giftig eller mycket giftig kemikalie till minutförsäljning skall göra anmälan om kemikalien till social- och hälsovårdsministeriet innan den börjar distribueras.

Gällande lydelse

40 §

Överlåtelseförbud och överlåtelsebegränsningar

Social- och hälsostyrelsen kan förbjuda överlåtelse av en giftig eller mycket giftig kemikalie till minutförsäljning, om kemikalien på grund av sina egenskaper eller sättet för dess användning eller av någon annan särskild orsak kan medföra betydande men för hälsan.

Social- och hälsostyrelsen kan av de skäl som nämns i 1 mom. i stället för förbud uppställa villkor i fråga om överlåtelse av en giftig eller mycket giftig kemikalie till minutförsäljning.

Föreslagen lydelse

40 §

Överlåtelseförbud och överlåtelsebegränsningar

Social- och hälsovårdsministeriet kan förbjuda överlåtelse av en giftig eller mycket giftig kemikalie till minutförsäljning, om kemikalien på grund av sina egenskaper eller sättet för dess användning eller av någon annan särskild orsak kan medföra betydande men för hälsan.

Social- och hälsovårdsministeriet kan av de skäl som nämns i 1 mom. i stället för förbud uppställa villkor i fråga om överlåtelse av en giftig eller mycket giftig kemikalie till minutförsäljning.

41 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Genom förordning kan utfärdas närmare stadganden om den anmälningsskyldighet som avses i 39 § samt om överlåtelse av hälsofarliga kemikalier till minutförsäljning. Genom förordning kan även stadgas:

3) om social- och hälsostyrelsens rätt att bestämma vilka kemikalier som anses vara berusande samt

3) om *social- och hälsovårdsministeriet* rätt att bestämma vilka kemikalier som anses vara berusande samt

43 §

Förbud mot hantering av en kemikalie

Om avvärjning av skador som avses i 1 mom. förutsätter snabba åtgärder, får social- och hälsostyrelsen i fråga om hälsoskador och vatten- och miljöstyrelsen i fråga om miljöskador tillfälligt utfärda nödvändiga förbud och begränsningar. Saken skall härvid utan dröjsmål hänskjutas till statsrådet för avgörande.

43 §

Förbud mot hantering av en kemikalie

Om avvärjning av skador som avses i 1 mom. förutsätter snabba åtgärder, får *social- och hälsovårdsministeriet* i fråga om hälsoskador och vatten- och miljöstyrelsen i fråga om miljöskador tillfälligt utfärda nödvändiga förbud och begränsningar. Saken skall härvid utan dröjsmål hänskjutas till statsrådet för avgörande.

55 §

Ändringssökande

Besvär får inte anföras över tillfälliga förbud eller begränsningar som social- och hälsostyrelsen eller vatten- och miljöstyrelsen har meddelat enligt 43 § 2 mom. Över ett beslut om föreläggande av vite som tillsynsmyndighe-

55 §

Ändringssökande

Besvär får inte anföras över tillfälliga förbud eller begränsningar som *social- och hälsovårdsministeriet* eller vatten- och miljöstyrelsen har meddelat enligt 43 § 2 mom. Över ett beslut om föreläggande av vite som tillsyns-

Gällande lydelse

ten har fattat med stöd av 51 § får inte anföras särskilda besvär.

57 §

Testlaboratorier

Sådan undersökning av kemikaliers fysikaliska och kemiska egenskaper samt verkningar på hälsan och miljön, som förutsätts i denna lag samt de stadganden och bestämmelser vilka utfärdas med stöd av den, och vars resultat tillställs myndigheterna skall vara utförd i ett laboratorium som social- och hälsostyrelsen har godkänt såsom ett auktoriserat testlaboratorium eller som i övrigt iakttar god laboratoriepraxis. Laboratoriepersonalen skall vara behörig samt lokaliteterna och anordningarna lämpade för sitt ändamål.

Social- och hälsostyrelsen kan foga villkor, begränsningar och anvisningar till sitt godkännande av ett laboratorium.

Ett auktoriserat testlaboratorium skall underrätta social- och hälsostyrelsen om väsentliga ändringar i sin verksamhet.

Social- och hälsostyrelsen kan återkalla godkännandet av ett testlaboratorium, om laboratoriet inte längre motsvarar förutsättningarna för godkännandet eller inte iakttar de villkor, begränsningar eller anvisningar som gäller dess verksamhet.

61 a §

Om social- och hälsostyrelsens rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av dess sakkunniguppgifter stadgas i lagen om social- och hälsostyrelsen.

Föreslagen lydelse

myndigheten har fattat med stöd av 51 § får inte anföras särskilda besvär.

57 §

Testlaboratorier

Sådan undersökning av kemikaliers fysikaliska och kemiska egenskaper samt verkningar på hälsan och miljön, som förutsätts i denna lag samt de stadganden och bestämmelser vilka utfärdas med stöd av den, och vars resultat tillställs myndigheterna skall vara utförd i ett laboratorium som *social- och hälsovårdsministeriet* har godkänt såsom ett auktoriserat testlaboratorium eller som i övrigt iakttar god laboratoriepraxis. Laboratoriepersonalen skall vara behörig samt lokaliteterna och anordningarna lämpade för sitt ändamål.

Social- och hälsovårdsministeriet kan foga villkor, begränsningar och anvisningar till sitt godkännande av ett laboratorium.

Ett auktoriserat testlaboratorium skall underrätta *social- och hälsovårdsministeriet* om väsentliga ändringar i sin verksamhet.

Social- och hälsovårdsministeriet kan återkalla godkännandet av ett testlaboratorium, om laboratoriet inte längre motsvarar förutsättningarna för godkännandet eller inte iakttar de villkor, begränsningar eller anvisningar som gäller dess verksamhet.

(upphävs)

Denna lag träder i kraft den
199 .

3.

Lag

om ändring av hälsovårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i hälsovårdslagen av den 27 augusti 1965 (469/65) 89 a §, sådant detta lagrum lyder i lag av den 17 januari 1991 (73/91), samt *ändras* 1 §, 52 § 3 mom. samt 57 och 81 §§ dessa lagrum sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (84/91), som följer:

Gällande lydelse

1 §

Den allmänna planeringen, ledningen och övervakningen av hälsovården ankommer på social- och hälsovårdsministeriet *och på social- och hälsostyrelsen under ministeriets tillsyn*. På jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning och på livsmedelsverket ankommer att planera, leda och övervaka hälsovården inom deras verksamhetsområden.

52 §

Social- och hälsostyrelsen meddelar vid behov allmänna föreskrifter och anvisningar om desinfektering av hushållsvatten och om sanitära kvalitetskrav beträffande det samt om nödvändiga undersökningar och om vilka ämnen som får användas för beredning av hushållsvatten.

57 §

Vattenverk som distribuerar hushållsvatten till flera än 200 personer och andra motsvarande vattenverk skall ha en ansvarig föreståndare för skötseln av vattenberedningen och styrningen av driftsättet. Föreståndaren skall ha av social- och hälsostyrelsen godkänd kompetens.

81 §

Om brådskande åtgärder behövs för att förbygga smittspridning eller någon annan särskild hälsofara, kan social- och hälsostyrelsen eller inom länet länsstyrelsen meddela nödvändiga föreskrifter om åtgärderna.

89 a §

Om social- och hälsostyrelsens rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av dess sakkunniguppgifter stadgas i lagen om social- och hälsostyrelsen.

Föreslagen lydelse

1 §

Den allmänna planering, ledningen och övervakningen av hälsovården ankommer på social- och hälsovårdsministeriet. På jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning och på livsmedelsverket ankommer att planera, leda och övervaka hälsovården inom deras verksamhetsområden.

52 §

Social- och hälsovårdsministeriet meddelar vid behov allmänna föreskrifter och anvisningar om desinfektering av hushållsvatten och om sanitära kvalitetskrav beträffande det samt om nödvändiga undersökningar och om vilka ämnen som får användas för beredning av hushållsvatten.

57 §

Vattenverk som distribuerar hushållsvatten till flera än 200 personer och andra motsvarande vattenverk skall ha en ansvarig föreståndare för skötseln av vattenberedningen och styrningen av driftsättet. Föreståndaren skall ha av *social- och hälsovårdsministeriet* godkänd kompetens.

81 §

Om brådskande åtgärder behövs för att förbygga smittspridning eller någon annan särskild hälsofara, kan *social- och hälsovårdsministeriet* eller inom länet länsstyrelsen meddela nödvändiga föreskrifter om åtgärderna.

(upphävs)

Gällande lydelse

89 a §

Om social- och hälsostyrelsens rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av dess sakkunniguppgifter stadgas i lagen om social- och hälsostyrelsen.

Föreslagen lydelse

(upphävs)

Denna lag träder i kraft den
199 .

4.

Lag**om ändring av lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 14 § 1 mom., 15 § 1 mom. samt 22 §, det inledande stycket i 23 § och 37 § lagen den 13 augusti 1976 om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning (693/76),
dessa lagrum sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (106/91), som följer:

Gällande lydelse

14 §

Den allmänna ledningen och övervakningen av iakttagandet av denna lag och med stöd av den utfärdade stadganden och bestämmelser ankommer på social- och hälsovårdsministeriet och på social- och hälsostyrelsen under ministeriets tillsyn.

Föreslagen lydelse

14 §

Den allmänna ledningen och övervakningen av iakttagandet av denna lag och med stöd av den utfärdade stadganden och bestämmelser ankommer på social- och hälsovårdsministeriet.

15 §

För avgivande av utlåtanden och tagande av initiativ i principella och vittsyftande frågor som gäller inskränkande av tobaksrökning kan social- och hälsovårdsministeriet och social- och hälsostyrelsen bistås av en delegation.

15 §

För avgivande av utlåtanden och tagande av initiativ i principella och vittsyftande frågor som gäller inskränkande av tobaksrökning kan social- och hälsovårdsministeriet bistås av en delegation.

22 §

Social- och hälsostyrelsen skall omhänderta uppföljning och undersökning av verkningarna av åtgärder enligt denna lag och ändringar i tobaksprodukternas minutförsäljningspriser

22 §

Social- och hälsovårdsministeriet skall omhänderta uppföljning och undersökning av verkningarna av åtgärder enligt denna lag och ändringar i tobaksprodukternas minutförsälj-

Gällande lydelse

samt leda och samordna behövligt forsknings- och utvecklingsarbete för minskning av de faror och men för hälsan som tobaksrökningen vållar.

23 §

Social- och hälsostyrelsen skall:

1) draga försorg om riksomfattande informationsverksamhet för inskränkande av tobaksrökning;

2) tillställa andra statliga myndigheter och kommuner program för hälsofostran samt annat material angående de faror och men för hälsan, vilka tobaksrökningen vållar; samt

3) utfärda främst till personer som verkar bland barn och ungdom, hälsovårdens fackpersonal, offentliga personer, arbetsgivare och redaktörer vid massmedier riktade föreskrifter rörande förfaringssätt, vilka rekommenderas för undvikande och minskande av tobaksrökning.

37 §

Äligganden som enligt denna lag ankommer på social- och hälsovårdsministeriet kan genom förordning överföras på *social- och hälsostyrelsen* eller på länsstyrelserna, vilka vid behandlingen av ärendena skall följa social- och hälsovårdsministeriets föreskrifter. Angående *social- och hälsostyrelsen* och länsstyrelserna gäller därvid vad som beträffande de överförda ärendena stadgas om social- och hälsovårdsministeriet.

Föreslagen lydelse

ningspriser samt leda och samordna behövligt forsknings- och utvecklingsarbete för minskning av de faror och men för hälsan som tobaksrökningen vållar.

23 §

Social- och hälsovårdsministeriet skall:

1) draga försorg om riksomfattande informationsverksamhet för inskränkande av tobaksrökning;

2) tillställa andra statliga myndigheter och kommuner program för hälsofostran samt annat material angående de faror och men för hälsan, vilka tobaksrökningen vållar; samt

3) utfärda främst till personer som verkar bland barn och ungdom, hälsovårdens fackpersonal, offentliga personer, arbetsgivare och redaktörer vid massmedier riktade föreskrifter rörande förfaringssätt, vilka rekommenderas för undvikande och minskande av tobaksrökning.

37 §

Äligganden som enligt denna lag ankommer på social- och hälsovårdsministeriet kan genom förordning överföras på länsstyrelserna, vilka vid behandlingen av ärendena skall följa social- och hälsovårdsministeriets föreskrifter. Angående social- och hälsovårdsministeriets och länsstyrelserna gäller därvid vad som beträffande de överförda ärendena stadgas om social- och hälsovårdsministeriet.

Denna lag träder i kraft den
199 .

5.

Lag

om ändring av produktsäkerhetslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 5 § 2 mom., 16 § 2 mom. och 23 § 2 mom. produktsäkerhetslagen av den 12 december 1986 (914/86),
dessa lagrum sådana de lyder i lagen av den 17 januari 1991 (104/91), som följer:

Gällande lydelse

5 §

Social- och hälsostyrelsen skall vara sakkun-
ningmyndighet vid prövning av om en konsum-
tionsvara skall anses farlig för hälsan.

16 §

Vad som stadgas i 1 mom. utgör inte hinder
för att uppgifter lämnas till en annan tillsyns-
myndighet för fullgörande av en övervakning-
suppgifter eller till social- och hälsostyrelsen i
dess egenskap av sakkunnigmyndighet, ej heller
för att uppgifter lämnas till en åklagar- eller
polismyndighet för utredning av brott eller
väckande av åtal.

23 §

Delegationens ordförande samt vice ordfö-
randen och fyra medlemmar jämte deras supp-
leanter skall vara personer som inte kan anses
representera näringsidkarnas eller konsumenten-
ernas intressen. Av dem skall minst två med-
lemmar och suppleanterna för dem vara fört-
rogna med undersöknings- och kontrollupp-
drag i anslutning till konsumtionsvarornas sä-
kerhet, och en medlem och hans suppleant
skall företräda social- och hälsostyrelsen. Tre
medlemmar och deras suppleanter skall förord-
nas bland personer som är förtrogna med
löntagarnas och konsumenternas förhållanden
samt tre medlemmar och deras suppleanter
bland personer som är förtrogna med närings-
sidkarnas förhållanden.

Föreslagen lydelse

5 §

Social- och hälsovårdsministeriet skall vara
sakkunnigmyndighet vid prövning av om en
konsumtionsvara skall anses farlig för hälsan.

16 §

Vad som stadgas i 1 mom. utgör inte hinder
för att uppgifter lämnas till en annan tillsyns-
myndighet för fullgörande av en övervakning-
suppgift eller till *social- och hälsovårdsministe-*
riet i dess egenskap av sakkunnigmyndighet, ej
heller för att uppgifter lämnas till en åklagar-
eller polismyndighet för utredning av brott eller
väckande av åtal.

23 §

Delegationens ordförande samt vice ordfö-
randen och fyra medlemmar jämte deras supp-
leanter skall vara personer som inte kan anses
representera näringsidkarnas eller konsumenten-
ernas intressen. Av dem skall minst två med-
lemmar och suppleanterna för dem vara fört-
rogna med undersöknings- och kontrollupp-
drag i anslutning till konsumtionsvarornas sä-
kerhet, och en medlem och hans suppleant
skall företräda *social- och hälsovårdsministeriet*.
Tre medlemmar och deras suppleanter skall
förordnas bland personer som är förtrogna
med löntagarnas och konsumenternas förhål-
landen samt tre medlemmar och deras supp-
leanter bland personer som är förtrogna med
näringsidkarnas förhållanden.

Denna lag träder i kraft den
199 .

6.

Lag

om ändring av lagen om smittsamma sjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 25 juli 1986 om smittsamma sjukdomar (583/86) 6 § 1 mom., 7 § 2 mom., 10 och 15 §, 16 § 2 mom., 20 § 2 och 3 mom., samt 23, 24, 26, 34, 36 § 1 mom., och 40 a §§ av dessa lagrum 10 och 23 §§ sådana de lyder delvis ändrade genom lag av den 17 januari 1991 (76/91) samt 6 § 1 mom., 15 §, 20 § 2 mom. 24, 34 och 40 a §§ sådana de lyder delvis ändrade genom sistnämnde lag

fogas till 6 §, sådan den lyder i nämnda lag av den 17 januari 1991, nya 3 och 4 mom., till 7 § ett nytt 3 mom., till 16 § nya 3 och 4 mom., samt till lagen nya 23 a och 23 b §§ som följer:

Gällande lydelse

6 §

Den allmänna planeringen, ledningen och övervakningen av bekämpandet av smittsamma sjukdomar ankommer på social- och hälsovårdsministeriet och på social- och hälsostyrelsen under ministeriets tillsyn.

Föreslagen lydelse

6 §

Den allmänna planeringen, ledningen och övervakningen av bekämpandet av smittsamma sjukdomar ankommer på social- och hälsovårdsministeriet.

Sakkunnig inrättning för bekämpandet av smittsamma sjukdomar är folkhälsainstitutet. För denna uppgift kan folkhälsainstitutet upprätthålla ett riksomfattande register över smittsamma sjukdomar för bekämpandet av smittsamma sjukdomar, förebyggande och uppföljning av spridningen av smittsamma sjukdomar, statistikföreläring och forskning. Om anmälningar samt överlämnande av uppgifter till rekistret stadgas i 23 och 23 a §§.

Sakkunnigorgan för bekämpandet av smittsamma sjukdomar är delegationen för smittsamma sjukdomar vid social- och hälsovårdsministeriet. Om sammansättningen och tillsättandet av delegationen samt om dess uppgifter stadgas närmare genom förordning.

7 §

Kommunalförbund för centralsjukhus som avses i 2 § lagen om kommunala allmänna sjukhus (561/65) skall inom centralsjukhusdistriktet samt anordna den specialsjukvård som smittsamma sjukdomar kräver, i enlighet med stadgandena i nämnda lag och i denna lag. Kommunalförbund för centralsjukhus skall delta i annat bekämpande av smittsamma sjukdomar på det sätt varom stadgas närmare genom förordning.

7 §

Ett sjukvårdsdistrikt enligt lagen om specialiserad sjukvård (1062/89) skall inom sitt distrikt leda bekämpandet av smittsamma sjukdomar samt ordna den specialiserade sjukvård som smittsamma sjukdomar kräver, i enlighet med stadgandena i nämnda lag och i denna lag. Sjukvårdsdistriktet skall föra ett regionalt register över smittsamma sjukdomar enligt vad som stadgas i 23 a §. Sjukvårdsdistriktet skall delta i annat bekämpande av smittsamma sjukdomar så som stadgas närmare genom förordning.

Gällande lydelse

10 §

Sakkunnig inrättning när det gäller laboratorieundersökningar och laboratorieuppgifter som är nödvändiga för bekämpande av smittsamma sjukdomar är folkhälsoinstitutet.

Undersökningar och uppgifter som nämns i 1 mom. utförs dessutom i laboratorier som för detta ändamål har godkänts av social- och hälsostyrelsen.

Genom förordning utfärdas stadganden om kraven på de laboratorier som avses i 2 mom.

15 §

Då brådskande åtgärder är nödvändiga för förhindrande av att en smittsam sjukdom sprids, kan social- och hälsostyrelsen och inom länet länsstyrelsen meddela nödvändiga föreskrifter om dem.

16 §

Om spridning av allmänfarlig smittsam sjukdom inte kan förhindras med hjälp av de åtgärder som nämns i 1 mom., kan hälsovårdsnämnden förordna att den som har insjuknat eller som misstänks ha insjuknat skall utebli från sitt förvärvsarbete.

20 §

Den som sköter ett arbete eller en uppgift som avses i 1 mom. skall vaccineras och undersökas på bestämda tider enligt vad social- och hälsostyrelsen föreskriver närmare.

Om det med fog kan misstänkas att den som handhar arbete eller uppgift som avses i 1 mom. orsakar spridning av smittsam sjukdom, kan hälsovårdsnämnden förordna att han skall utebli från sitt förvärvsarbete under den tid som risk för spridning av sjukdomen föreligger.

Föreslagen lydelse

Vad som i denna lag stadgas om sjukvårdsdistrikt gäller även Helsingfors universitetssentralsjukhus.

10 §

Laboratorieundersökningar och laboratorieuppgifter som är nödvändiga för bekämpande av smittsamma sjukdomar utförs vid folkhälsoinstitutet samt i laboratorier som länsstyrelsen har godkänt för detta ändamål. Länsstyrelsen skall begära folkhälsoinstitutets utlåtande innan ett laboratorium godkänns.

Genom förordning stadgas om kraven på de laboratorier som avses i 1 mom.

15 §

Då brådskande åtgärder är nödvändiga för förhindrande av att en smittsam sjukdom sprids, kan social- och hälsovårdsministeriet och inom länet länsstyrelsen meddela nödvändiga föreskrifter om dem.

16 §

Om spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom inte kan förhindras med hjälp av de åtgärder som nämns i 1 mom., kan hälsovårdsnämnden förordna att den som har insjuknat eller som misstänks ha insjuknat skall utebli från sitt förvärvsarbete *fortlöpande högst sex månader från sitt förvärvsarbete.*

Hälsovårdsnämnden kan även förordna att ett barn under 16 år skall utebli från sin dagvårdsplats eller läroanstalt fortlöpande högst sex månader.

Länsrätten kan på hälsovårdsnämndens framställning förordna att den tid om vilken stadgas i 1 och 2 mom. förlängs med högst sex månader i sänder.

20 §

Den som sköter ett arbete eller en uppgift som avses i 1 mom. skall vaccineras och undersökas på bestämda tider enligt vad social- och hälsovårdsministeriet föreskriver närmare.

Om det med fog kan misstänkas att den som sköter ett arbete eller en uppgift som avses i 1 mom. orsakar spridning av en smittsam sjukdom, kan hälsovårdsnämnden förordna att han skall utebli från sitt förvärvsarbete under den tid då risk för spridning av sjukdomen föreligger.

Gällande lydelse

23 §

Läkare eller tandläkare som misstänker eller konstaterar allmänfarlig och anmälningspliktig smittsam sjukdom skall anmäla detta samt biverkningar av vaccinering till behörig chefläkare vid hälsovårdscentral och till sjukhus som avses i 7 § 2 mom. samt biverkningarna av vaccinering dessutom till folkhälsoinstitutet.

Chefläkaren vid en hälsovårdscentral skall anmäla en misstänkt eller konstaterad allmänfarlig och anmälningspliktig smittsam sjukdom samt biverkningar av vaccinering till länsstyrelsen och social- och hälsostyrelsen.

Social- och hälsostyrelsen meddelar närmare föreskrifter om de anmälningar som avses i 1 och 2 mom. samt om lämnande av sådana uppgifter till myndigheterna som de behöver för observation av läget i fråga om smittsamma sjukdomar och för planeringen av bekämpandet av smittsamma sjukdomar.

Föreslagen lydelse

ger, dock fortlöpande högst sex månader. Länsrätten kan på framställning av hälsovårdsnämnden förlänga denna tid med högst sex månader i sänder.

23 §

Läkare och tandläkare som misstänker eller konstaterar en allmänfarlig och anmälningspliktig smittsam sjukdom skall anmäla detta till den behöriga ansvariga läkaren vid hälsovårdscentralen eller inom sjukvårdsdistriktet (anmälan om smittsam sjukdom). I 10 § 1 mom. avsett laboratorium skall anmäla anmälan om smittsam sjukdom till den ansvariga takaren inom sjukvårdsdistriktet. Sjukvårdsdistriktet skall anmäla saken sam de har fått vidare till folkhälsoinstitutet. Social- och hälsovårdsministeriet bestämmer närmare om anmälningen.

Social- och hälsovårdsministeriet kan förordna att personuppgifterna rörande en person som har insjuknat eller misstänks ha insjuknat skall antecknas i anmälan om smittsam sjukdom eller i en komplettering till anmälan då det är nödvändigt för att hälsovårdscentralen, sjukvårdsdistriktet eller folkhälsoinstitutet skall kunna sköta uppgifter som denna lag åläggs dem i samband med utredande av epidemier av smittsamma sjukdomar samt förebyggande av att de sprider sig.

Genom förordning stadgas om social- och hälsovårdsministeriet rätt att meddela föreskrifter om lämnande av sådana uppgifter som behövs för observation av andra smittsamma sjukdomar och vaccineringar.

23 a §

Den ansvariga läkaren inom sjukvårdsdistriktet upprätthåller på grundval av uppgifterna i anmälningar om smittsamma sjukdomar ett regionalt och folkhälsoinstitutet ett riksomfattande register över smittsamma sjukdomar. I registret kan personuppgifter lagras en viss tid enligt vad social- och hälsovårdsministeriet bestämmer närmare efter att ha hört dataombudsmannen.

En anmälan om smittsam sjukdom skall förstöras senast före utgången av det år som följer på anmälan. Uppgifterna i anmälan får inte kopieras eller överföras till patientregistret vid hälsovårdscentralen eller inom sjukvårdsdistriktet.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Personuppgifter som lagras i registret över smittsamma sjukdomar skall vara sekretessbelagda. Folkhälsoinstitutet kan dock ge tillstånd till att personuppgifter utlämnas ur det riksomfattande registret, om utlämnandet sker för hälso- och sjukvård, förebyggande eller vård av sjukdomar eller för bestämd vetenskaplig forskning i anslutning härtil och utlämnandet uppfyller kraven i 19 § 1 mom. 3 punkten personregisterlagen (471/87). Innan tillståndsbeslutet ges skall dataombudsmannen beredas tillfälle att bli hörd.

23 b §

Om förebyggande av att smittsamma sjukdomar sprider sig förutsätter åtgärder enligt 12—16, 18 eller 20 §, skall den som tar emot anmälan om en smittsam sjukdom eller i brådskande fall den som är anmälningsskyldig bringa saken till den behöriga myndighetens kännedom.

24 §

Jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning skall anmäla fall av sådan misstänkt eller konstaterad djursjukdom som utgör fara för människans hälsa till social- och hälsostyrelsen och i brådskande fall även till länsstyrelsen.

24 §

Jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning skall anmäla fall av sådan misstänkt eller konstaterad djursjukdom som utgör fara för människans hälsa *till folkhälsoinstitutet* och i brådskande fall även till social- och hälsovårdsministeriet.

26 §

Stadganden om avgifter eller avgiftsfrihet för undersökning och vård av den som har insjuknat i smittsam sjukdom och den som misstänks ha insjuknat samt för medicin som ordinerats honom och för anlitande av sjuktransportfordon samt för intyg enligt 20 § utfärdas särskilt.

26 §

Stadganden om avgifter eller avgiftsfrihet för undersökning och vård av den som har insjuknat i smittsam sjukdom och den som misstänks ha insjuknat samt för medicin som ordinerats honom och för anlitande av sjuktransportfordon samt för *utredning* enligt 20 § utfärdas särskilt.

34 §

Social- och hälsostyrelsen kan meddela anvisningar om användningen av vaccin, antikroppspreparat och andra läkemedel som är avsedda för förebyggande av smittsamma sjukdomar.

34 §

Social- och hälsovårdsministeriet kan meddela anvisningar om användningen av vaccin, antikroppspreparat och andra läkemedel som är avsedda för förebyggande av smittsamma sjukdomar.

36 §

För att fullgöra den skyldighet om vilken stadgas i 7 § 2 mom. kan ett kommunalförbund för centralsjukhus med annat kommunalförbund för centralsjukhus eller med en kommun

36 §

För att fullgöra den skyldighet om vilken stadgas i 7 § 2 mom. kan *ett sjukvårdsdistrikt* med en kommun eller ett kommunalförbund som upprätthåller ett specialistlett sjukhus

Gällande lydelse

eller ett kommunalförbund, som upprätthåller annat kommunalt specialistlett sjukhus eller specialistlett sjukhus vid hälsovårdscentral, ingå avtal om vården av patienter med smittsam sjukdom.

40 a §

Om social- och hälsostyrelsens rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av dess sakkunniguppgifter stadgas i lagen om social- och hälsostyrelsen.

Föreslagen lydelse

inom ett annat sjukvårdsdistrikt eller vid en hälsovårdscentral ingå avtal om vården av patienter med smittsam sjukdom.

40 a §

Social- och hälsovårdsministeriet har rätt att av andra myndigheter få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av sådana uppgifter om vilka stadgas i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Föreskrifter eller anvisningar som social- och hälsostyrelsen har meddelat innan denna lag träder i kraft tillämpas sedan denna lag trätt i kraft fram till den 1 januari 1994, om inte social- och hälsovårdsministeriet ändrar den eller bestämmer något annat före denna tidpunkt.